

Vakdidactiek lichamelijke opvoeding (H002228)

Wegens Covid19 kan mogelijk afgeweken worden van de onderwijs- en evaluatievormen. Dergelijke afwijkingen zullen via Ufora worden gecommuniceerd.

Cursusomvang (nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)

Studiepunten 6.0 Studietijd 180 u Contacturen 45.0 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2020-2021

A (jaar)	Nederlands	Gent		
			online hoorcollege	0.0 u
			microteaching	6.25 u
			zelfstandig werk	3.75 u
			hoorcollege	23.75 u
			werkcollege: geleide oefeningen	3.75 u
			werkcollege	8.75 u
B (semester 1)		Brugge	hoorcollege	23.75 u
			microteaching	6.25 u
			zelfstandig werk	3.75 u
			werkcollege	8.75 u
			werkcollege: geleide oefeningen	3.75 u

Lesgevers in academiejaar 2020-2021

Cardon, Greet	GE30	Verantwoordelijk lesgever
Bogaert, Annemie	GE30	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2020-2021

	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de lichamelijke opvoeding	6	A
Educatieve Master of Science in de lichamelijke opvoeding (verkort traject)	6	A, B

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Handelingsonderzoek, actie-onderzoek, praktijkonderzoek, kwalitatief, professionele ontwikkeling, levenslang leren, didactisch handelen, lesadministratie, alternatieve didactische werkvormen

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster

Inhoud

Het opleidingsonderdeel is opgebouwd op basis van de onderzoeksmethode van handelingsonderzoek (vb. Altrichter, Posch, Somekh, 1993).

- Hoorcolleges DEEL I: De studenten krijgen wetenschappelijk onderbouwde hoorcolleges waarin de thema's werkvormen, media, differentiatie en evaluatie uitgediept worden voor de specifieke context van de Lichamelijke Opvoeding. Gekoppeld aan deze hoorcolleges testen de studenten ook een aantal thema's uit (vb. divergente differentiatie, formatieve evaluatie) onder de vorm van microteaching sessies.
- Hoorcolleges DEEL II: In deze hoorcolleges komen de technieken voor het ontwikkelen en uitvoeren van een onderwijskundig handelingsonderzoek aan bod

met specifieke aandacht voor het definiëren van een relevante onderzoeksvraag, het uitwerken van methoden voor de verzameling en de analyse van kwalitatieve en kwantitatieve data die betrekking hebben op de eigen onderwijspraktijk.

- Werkcolleges + zelfstandig werk = Handelingsonderzoek uitvoeren: Studenten kiezen één van deze vier thema's die in DEEL I aan bod kwamen en bepalen een vertrekpunt voor hun handelingsonderzoek. Vanuit dit vertrekpunt bereiden ze een les voor, waarin specifieke aandacht is voor het gekozen thema/vertrekpunt. Via de methode van handelingsonderzoek worden data verzameld die relevant zijn voor het vertrekpunt. Deze data worden geanalyseerd, waarna een tweede meer "geoptimaliseerde les" wordt voorbereid. Deze cyclus wordt vervolgens een derde maal herhaald om op die manier de eigen les te optimaliseren. De geoptimaliseerde les vormt het vertrekpunt om op basis van de leerplannen een jaarplan, periodeplan, vier opeenvolgende lessen en een evaluatie uit te werken.
- Hoorcolleges deel III: Volgende thema's worden uitgediept voor de context van de Lichamelijke Opvoeding: klasmanagement, diversiteit en zorgbeleid. Voor bovenstaande thema's zal gebruik gemaakt worden van een combinatie van theorievorming en getuigenissen van leraren Lichamelijke Opvoeding.
- Zelfstandig werk: Als onderdeel van dit opleidingsonderdeel voeren de studenten ook een diepgaande video-analyse uit van een eigen les en een les van hun peers. De video-analyse bestaat uit een evidence-based (Haerens et al., 2013) analyse van hun eigen motiverende stijl en die van hun peers, waarbij sterke punten en verbeterpunten geïdentificeerd worden.

Begincompetenties

Met succes gevolgd hebben van volgende opleidingsonderdelen uit de bachelor Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen of de eindcompetenties op een andere manier verworven hebben:

- Algemene bewegingsdidactiek en didactische oefeningen (2BA)
- Methodiek van de interactieve bewegingsactiviteiten (3BA)
- Methodiek van de individuele en artistieke bewegingsactiviteiten (3BA)
- Verdieping in de bewegings- en sportactiviteiten (3BA)
- Sportpedagogiek (3BA)

De toegangsvereisten tot de vakdidactieken zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaster.

Eindcompetenties

- Verschillende componenten van het didactisch handelen op elkaar betrekken.
- Geschikte leermiddelen en didactische werkvormen selecteren en aanpassen.
- Verschillende activerende didactische werkvormen demonstreren.
- Het eigen handelen in het domein van de lichamelijke opvoeding kritisch onderzoeken via het ontwerpen en uitvoeren van probleemgestuurd kwalitatief en kwantitatief onderzoek.
- Geschikte onderzoeksmethodes en/of -technieken, en -vaardigheden selecteren en toepassen bij het uitvoeren van actie-onderzoek.
- Resultaten van het uitgevoerde actie-onderzoek en van gelijkaardig (inter)nationaal wetenschappelijk onderzoek analyseren, interpreteren, rapporteren en evalueren.
- Vanuit een kritisch maatschappelijke houding reflecteren over het gevoerde actieonderzoek.
- Vanuit het gevoerde actie-onderzoek bij zichzelf componenten van complex didactisch handelen vanuit een kritisch wetenschappelijke houding verder ontwikkelen, analyseren en implementeren.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, microteaching, werkcollege, zelfstandig werk, werkcollege: geleide oefeningen, onderzoeksproject, online hoorcollege

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Tijdens de hoorcolleges deel I worden de de thema's werkvormen, media, differentiatie en evaluatie uitgediept. Studenten testen verschillende aspecten (vb. gebruik van media, formatieve evaluatie) uit onder de vorm van microteaching.

Tijdens de hoorcolleges deel II wordt de methodologie van handelingsonderzoek toegelicht. Aan de hand van de informatie verkregen tijdens de hoorcollege voeren studenten stapsgewijs een eigen handelingsonderzoek uit tijdens hun stage in het bewegingsonderwijs (onderzoeksproject). Ze worden hiertoe stapsgewijs voorbereid tijdens de werkcolleges, waar ze de verschillende stappen voor hun onderzoek voorbereiden. Het actie-onderzoek wordt zelfstandig uitgevoerd en neergeschreven in

een werkstuk.

Studenten onderzoeken ook hun eigen motiverende stijl en die van hun peers om vanuit die analyses sterke punten en werkpunten van hun eigen aanpak te destilleren. LIO-richtlijnen kunnen in de LIO-handleiding geraadpleegd worden.

Leermateriaal

Eindtermen en leerplannen kunnen gedownload worden.

Nederlandstalige syllabus met hand-outs (geschatte prijs 25 euro)

Referenties

- Phillips D. K., Carr K. (2006). *Becoming a teacher through action research: process, context and self-study*. Londen: Routledge.
- Petra Ponte, (2003). *Onderwijs van eigen makelij*. Soest: Nelissen.
- Altrichter H, Posch P. and Somekh B. (1993). *Teachers investigate their work: an introduction to methods of action research*. Londen: Routledge
- Bijkerk, L., Van Der Heide, W., (2006). *Het gaat steeds beter! Activerende werkvormen voor de opleidingspraktijk*
- Hoozebeek, P., Winkels, J., (1992). *Het didactische werkvormenboek. Variatie en differentiatie in de praktijk*, Assen, Dekker & van de Vegt
- Schellens, H., (1996) *Resultaatgericht Doceren. Een studieboek met praktijkoefeningen voor (aanstaande) docenten en cursusleiders in het voortgezet onderwijs en de volwasseneducatie*, Alphen aan den Rijn, Samsom H.D. Tjeenk Willink
- Geerligts, T., Van Der Veen, T., (1996). *Lesgeven en zelfstandig leren*, Assen, Van Gorcum
- Brouwer, N., (2002) *Vorbereidingen op de praktijk*, Bussum, Uitgeverij Coutinho
- Valcke, M., (2015). *Onderwijskunde als ontwerpwetenschap*, Gent, Academia Press;
- www.ond.vlaanderen.be
- www.gemeenschapsonderwijs.be
- www.vsko.be

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Prof. Dr. L. Haerens (Leen.Haerens@UGent.be), Dr. N. Aelterman (nathalie.aelterman@ugent.be), Annemie Bogaert (annemie.bogaert@ugent.be).

- Interactieve ondersteuning via Ufora.
- Op afspraak.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondeling examen, werkstuk

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondeling examen, werkstuk

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden:

Mondeling examen: presentatie eigen handelingsonderzoek + bevraging theoretische inhoud hoorcolleges deel III.

Beoordeling eindvorm werkstuk.

Niet periodegebonden:

Participatie in microteaching. Beoordeling schriftelijke oefening, eerste versie werkstuk, mondelinge presentatie en video-analyse les.

Aanwezigheid is verplicht. Bij gewettigde afwezigheid wordt in overleg met de verantwoordelijk lesgever een vervangopdracht voorzien.

Eindscoreberekening

Periodegebonden evaluatie (60%):

- Presentatie van de eindvorm van het werkstuk (10%)
- Mondelinge bevraging theorie hoorcolleges deel III (10%)
- Evaluatie eindvorm werkstuk (40%).

Niet periodegebonden evaluatie (40%):

- Schriftelijke oefening (5%)
- Eerste versie werkstuk (15%)

- Eerste mondelinge presentatie (10%)
- Video-analyse van de eigen les (10%)
- Participatie in microteaching (noodzakelijke voorwaarde)

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20). Aanwezigheid in de microteaching is noodzakelijk om te kunnen slagen voor dit opleidingsonderdeel.

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met verantwoordelijk lesgever.